RÉSIDENCE SUPÉRIEURE AU TONKIN
DEPOT LÉGAL

NAM THỨ MƯỜI BA. SỐ THỨ 2474 — MỖI SỐ: 0$05 — NGÀY THỨ TƯ 17 JUIN 1925

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

DEPOT LÉGAL INDOCHINE No 3767

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

	1 tháng	3 tháng	6 tháng	1 năm
Mới năm	0$60	1$80	3$50	6$50
Các tỉnh và Các công-sở	»	1$80	3$50	6$50
Sáu tháng	0$60	1$80	3$50	6$50
Ba tháng	0$30	0$90	1$75	3$30
Một tháng	»	0$30	0$60	1$00

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
63-65, Rue du Coton, Hanoi

Propriétaire-Gérant: F. H. SCHNEIDER
Directeur: NGUYỄN VĂN VĨNH
Rédacteur en chef: PHẠM HUY LỤC
Administrateur gérant: NGUYỄN V. LUẬN

Adresse télégraphique: TRUNG-BẮC-TÂN VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 180

ANNONCES
Décomptées à raison de 3 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m068 de large:
1re page: Une seule insertion . . . 0$30 la c/m
Par contrat annuel . . .
Par insertion . . . . . 0$15 la c/m
Réclame dans la 1re page . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales . . . 1$50 la c/m
On traite à forfait pour les contrats importants

Thế nào mới là cải-lương

Vào khoảng mươi lăm năm nay vì có cái văn-minh mới ở Âu Mỹ truyền bá sang, ở nước ta mới có cái phong trào cải-lương. Những việc quan-hệ trọng đại trong nước và nghề làm ăn cách chơi bời đều cải-lương cả: học-pháp cải-lương, hương-tục cải-lương, trường đối cải-lương, hí-kịch cải-lương, nhỏ thì đến cách ăn ở, lối giao-thiệp, cũng đều đua nhau cải lương, việc gì cũng nói đến cải-lương, ngỏi đâu cũng bàn chuyện cải-lương, hai tiếng cải-lương ở nước ta bây giờ, hình như ai cũng dùng làm mực thước để sửa đổi dưỡng ăn cách nói vậy.

Nước Nam ta xưa bế quan tỏa cảng, ít giao-thiệp với nước ngoài, kiến-văn hẹp hòi, tư-tưởng bó buộc, phàm việc trong nước, như chánh-trị, học-thuật, ít khi thay đổi, chỉ khư khư giữ lối cổ mấy nghìn năm. Bây giờ gặp buổi giao-thông, vãng lai tiện lợi, người mình được tiếp xúc cái văn-minh mới bên Âu-tây, như người ngủ mê mới dậy, rượu say mới tỉnh, những điều bỡ ngỡ ngày mắt thấy tai nghe toàn là chuyện mới lạ, làm cho mình choáng mắt điếc tai; trông người mà ngẫm đến ta, mới cho của mình cái gì cũng là trần hủ không hợp thời, mà muốn nhất thiết sửa-đổi lại, ấy cái phong-trào cải-lương ở nước ta đương thịnh hành là vì thế.

Chớ có nghĩ đâu rằng: xứ nào có cái tập quán riêng của xứ ấy, nơi theo đã lâu, thích hợp với cái tinh-tình của nhà-dân xứ ấy, có cái ở xứ nầy thì hay, mà đem sang xứ khác lại hóa ra dở, có cái người xứ nầy theo thói quen tự-nhiên, thì không thấy cái gì ngang chướng, người xứ khác cố ý bắt-chước, thì trông lại ra lố-lăng. Nếu mình không lấy mắt tinh mà nhìn xét, cứ nhất khái cho cả người là hay, cho mình là dở, muốn bỏ hết của mình mà theo người, thì chưa biết cái hay của người đã bắt-chước được chưa, mà cái hay của mình đã phá bỏ mất cả, thế chẳng phải là một cái cử-động rất khờ dại mà đáng phàn nàn lắm ư!

Trước hết hãy nói tục giỗ tết lạy lạp; nước ta học chữ nho, theo đạo Khổng nguyên lấy chữ hiếu làm một đức rất lớn của người ta, cây có gốc, nước có nguồn, đối với kẻ khuất cũng như người còn, ai cũng mong báo đáp được công sinh-thành làm trọng. Gặp ngày lành tháng tốt, hay là ngày húy tiên-nhân, thì không cứ nhà giàu, nhà nghèo, người sang, người hèn, giàu thì mâm cao cỗ đầy, nghèo thì lưng cơm đĩa muối, để tỏ lòng thành-kính với tiên-nhân. Đó là một tục rất hay rất tốt của mình, trước là hết cái bản-phận con cháu đối với ông cha, sau là anh em họ hàng nhân ngày ấy mà sum họp với nhau để tỏ tình thân-ái, mỗi cảm-tình lại càng chặt dây liên lạc lại càng bền, gây được mối hạnh-phúc trong gia-đình, đắp được nền phong-hóa trong xã-hội, người mình sinh trưởng đoàn tụ đến nay đã mấy nghìn năm, mà nói giống mỗi ngày một phồn thịnh thêm, nguyên-nhân cũng có một phần vì đó. Những nhà quan-trường và những nhà phong phú, sẵn tiền lắm bạc, mới bày vẽ bịa đặt, lấy ngày ấy làm ngày thết khách, để phô-trương hãnh diện với người đời, nào là ra vào tấp nập, cười nói om sòm, đã làm sai mất cái chủ-nghĩa tổ đi, mà lại treo một tấm gương xấu để làm thêm mối phiền-lụy cho người khác. Gặp cái buổi duy-tân này, ta tưởng nên giữ lấy cái tục tốt lưu truyền của ta, mà bỏ cái tục đời xa hoa phù-phí, thế mới hợp cái nghĩa cải-lương, nếu vì muốn bớt mối phiền lụy mà bỏ hẳn cả tục ấy lớt kỳ lạp, chẳng hóa ra vì chữa thói đời xa xỉ, mà quăng bỏ mất quốc-túy mấy nghìn năm, có khác gì thấy nghẹn mà bỏ ăn, thấy vấp mà sợ bước, quả là một ý-kiến sai lầm vậy. Vậy bây giờ ta nên bảo nhau sửa đổi lại, gặp những ngày ấy, ta chỉ nên sắm sanh lễ-vật cho trai-khiết, cho thành kính (to nhỏ thì tùy gia phong kiệm), để ghi nhớ đến người thân của mình đã khuất đi, còn những sự mời mọc thết đãi, khách khứa ăn uống, thì nhất thiết bỏ đi, thế mới gọi là cải lương.

Cuối xin là một việc hệ-trọng nhất trong đời người, xứ nào cũng thế; ở xã-hội ta vào khoảng mươi lăm năm nay, phong-tục một ngày một xa-xỉ, những nhà quan trường và những nhà phong-phú, cứ nhân dịp bày vẽ, để phí chí ăn tiêu của mình, lấy thế làm hơn người mà mua lấy cái hãnh-diện (những cách xa xỉ bây giờ, đã gần đến cùng cực, kể không xiết được). Một vài nhà làm tiêu, giảm bảy nhà bắt-chước, lâu lâu rồi thành ra thói quen, những nhà gia-tư thường thường giờ xuống, cực chẳng đã cũng phải gắng gượng để theo thời, mà mang một mối phiền-lụy rất lớn. Vậy những người tai mắt ở trong xã-hội, tưởng không nên tự mình treo tấm gương xấu, để đắc tội với thiên-hạ đời sau; những nhà khác thấy thế tất cũng vui lòng mà theo, may ra tục xa-xỉ bớt đi được dần dần, mới mong có dư-dụ đồng tiền để lo tính công kia việc nọ (đồng tiền ở đời này lại rất là cần thiết, rất là qui báu đem tiền vào những việc vô ích, thật là đáng tiếc), cải lương như thế mới thật là cải lương.

H. T. B.

Việc Thế-giới

(ĐIỆN TÍN)

Ngày 16 Juin 1925

Chiến-sự ở Maroc

Quan Painlevé tiếp các đại-biểu báo quán có nói nước Pháp muốn cho chóng được bình yên. Nàng nay giả thử lại bảo Ab del Krim rằng quân Pháp muốn rút về, thì không phải là một cách để lấy cuộc hòa an, ngài nói còn có một vài tin rất quan trọng ngài để dành để báo cho chánh phủ và nghị-viện.

Thượng Jaurmont thay lời ông Painlevé có bày rõ cái hiện tình bình sự với các đại-biểu báo quán. Mọi sự hiện nay rất tốt, các phương sách dự tính ngày nay, thì trọng nhất về việc tăng số tàu bay và xe tanks ở khắp các khu, mặt trận đều yên tĩnh.

Tại cuộc hội nghị kiểm tra khí giới

Hôi-đồng kiểm tra khí giới ngoại-thuần khoản của nước Anh định rằng vịnh Persique và bờ Oman là hẳn phận ma việc buôn bán khí giới phải kiểm tra.

Tại phòng Marine về quyền Tây-ban-nha

Tuấy nguyên-soái Mogez có báo cáo với các báo rằng chiến sự ở khu Gorgues ở miền nam Tétouan đã xong, mọi sự được như ý.

Bọn cộng-sản ở nước Anh

Ba nghìn người cộng-sản xung đột với binh cảnh sát ở Hydepark, nhiều người bị thương.

Hội-đồng hàng quận Seine

Kết cục việc bảo cử hội-đồng hàng quận quận Semeloy, cho tả-đảng.

Việc chính-trị nước H.-lợp

Tòa nội-các Michalaco Poulos đã thành lập. Phần nhiều là các quan thượng-thư trong tòa nội-các trước.

(Indopacifi)

Tin Trung-hoa

Việc ở Cáp-nhĩ-tân

Trương-tác-Lâm tỏ lòng thân ái với người Trung-hoa quấy rối ở Thượng-hải, nhưng cấm ở Mãn-châu không cho biểu tình chi cả.

Vì các thứ thuế tăng lên, nên nhà máy bị lớn nhất ở Bắc-bộ Mãn-châu phải nghỉ không chạy được. Hiện nay chỉ có ba nhà máy Pháp và Anh là làm việc mà thôi.

Cái phong trào đình công bãi ngoại

Nhân ngày chủ nhật được nghỉ, nên bọn thợ thuyền ở Bắc-kinh có biểu tình. Trong số thợ thuyền ấy phần nhiều là thợ hỏa xa.

Có tin rằng ngày thứ hai 15 này nhất luật đình nghiệp một ngày, các nhà buôn sẽ đình ở ngoài phố xá.

Vì mọi việc xảy ra ở Cửu-giang mới rồi, mà người Trung-hoa đốt bỏ lính sự nước Anh và nước Nhật, nay mai Trương-tác-Lâm sẽ đem quân đến Bắc kinh.

Phùng-ngọc Tường có nói với viên biên-tập báo Chính Pao rằng: nếu nước Trung-hoa có chiến sự với nước Anh, thì Phùng sẽ là lòng dự chiến, vì tuy rằng thầy quân của nước Anh to, nhưng lục quân thì ít.

Một sự điện báo Nga ở Bắc-kinh nói rằng các báo và các bọn binh Trung-hoa xin chánh-phủ Trung-hoa cứ đối phó riêng với nước Anh mà thôi.

(Indopacifi)

Việc Thế-giới

(ĐIỆN TÍN)

Ngày 16 Juin 1925

Chiến-sự ở Maroc

Quan Painlevé tiếp các đại-biểu báo quán có nói nước Pháp muốn cho chóng được bình yên. Nàng nay giả thử lại bảo Ab del Krim rằng quân Pháp muốn rút về, thì không phải là một cách để lấy cuộc hòa an, ngài nói còn có một vài tin rất quan trọng ngài để dành để báo cho chánh phủ và nghị-viện.

Thượng Jaurmont thay lời ông Painlevé có bày rõ cái hiện tình bình sự với các đại-biểu báo quán. Mọi sự hiện nay rất tốt, các phương sách dự tính ngày nay, thì trọng nhất về việc tăng số tàu bay và xe tanks ở khắp các khu, mặt trận đều yên tĩnh.

Tại cuộc hội nghị kiểm tra khí giới

Hôi-đồng kiểm tra khí giới ngoại-thuần khoản của nước Anh định rằng vịnh Persique và bờ Oman là hẳn phận ma việc buôn bán khí giới phải kiểm tra.

Tại phòng Marine về quyền Tây-ban-nha

Tuấy nguyên-soái Mogez có báo cáo với các báo rằng chiến sự ở khu Gorgues ở miền nam Tétouan đã xong, mọi sự được như ý.

Bọn cộng-sản ở nước Anh

Ba nghìn người cộng-sản xung đột với binh cảnh sát ở Hydepark, nhiều người bị thương.

Hội-đồng hàng quận Seine

Kết cục việc bảo cử hội-đồng hàng quận quận Semeloy, cho tả-đảng.

Việc chính-trị nước H.-lợp

Tòa nội-các Michalaco Poulos đã thành lập. Phần nhiều là các quan thượng-thư trong tòa nội-các trước.

(Indopacifi)

Ngày 6 juin Đoàn-kỳ-Thụy có ba lệnh rằng thị dân ở Thượng-hải vì cái lòng ái quốc, khiến động, tay không đua nhau ra bãi-bảo, vậy mà bị tổ giới hãm giết một cách rất thảm như thế. Trước sức cho bọ người giao phải hết sức không nghị lại có cử đại viên đến Thượng-hải yên ủi và điều tra. Chính phủ có trách nhiệm phải giữ gìn, tất phải giữ cái nghĩa chính, mong rằng quốc dân cũng noi theo đường chính để gỡ mối khó khăn.

Ngày 5 juin công-sứ nước Ý có tên-yết kiến Đoàn-kỳ-Thụy, tỏ ý bất bình về việc ấy, có nói đó là vì có một nước kia phiền động mà sinh ra. Đoàn trả lời: Muốn chỉ sự phiền động ấy không giải quyết một cách công bình không xong. Bọn học-sinh không hề có bãi ngoại bao giờ, xin chính-phủ Mỹ lượng giải cho.

Thời cục Quảng-đông

Thời cục Quảng-đông nay đã quyết liệt rồi, quân chính-phủ và quân Dương-hi-Mẫn và Lưu chấn-Hoàn ngày 6 juin đã khai chiến. Ngày hôm ấy từ sáng đến chiều hai bên bắn nhau rất dữ dội.

(Dịch báo Tàu)

TAI SẢN VÔ CHỦ

Lâm khi có những người họ hàng con cái không có ai, để lúc chết của cải làm chúa thu dâng cho vua nước mình. Nữ-vương Victoria ngày xưa cũng đã được hưởng tài sản như thế, nhưng những tài-sản ấy cũng chẳng được bao nhiêu. Hoàng-hậu Frédérie cũng được nữ-công-tước Ja liara tặng một số của khá to, dùng để dựng lâu đài ở Hambourg.

Vua Georges Vcũng được số sản như thế. Nữ bá tước Dandonald có để cho vua cái lâu Gwyrch và 50.000 livres sterling, vì nữ bá tước mong rằng thỉnh thoảng Anh hoàng và hoàng thái tử đến lưu ở đấy. Nhưng vua không nhận, vì vua nói vua không mấy khi nhàn hạ mà đến ở lâu ấy được, và 50.000 livres sterling đem đặt lãi cũng không đủ lời mà chi vào lâu ấy.

MỘT BỘ CHUÔNG NHÀ THỜ TO NHẤT XƯA NAY

Nhà máy đúc chuông Croydon (nước Anh) mới đúc xong một bộ chuông to nhất xưa nay. Bộ chuông ấy do M. J. D. Rockefeller cùng vào một cái nhà thờ ở New-york để kỷ niệm bà thân-mẫu mình. Bộ chuông ấy có 133 cái chuông, và cái lớn nhất cân được hơn 9 tấn. Cả bộ cân nặng là 50 tấn, và các quả lắc cũng nặng độ bảy nhiêu. Người ta phải dựng một cái gác chuông riêng để treo chuông ấy. Bộ chuông ấy đúc xong, mới rồi phải đến M. Doayn là một người coi chuông nhà thờ Malines nước Bỷ đến vặn thử, những người được nghe đến lấy làm khen ngợi vô cùng.

Khi nào chuông đem về Hoa-kỳ mắc xong, lại sẽ đến M. Anton Brem ở nhà thờ Anvers đến coi bộ chuông ấy.

Giải đáp những điều pháp-luật

LỜI HỎI. — Nhờ quý báo chỉ giáo cho một việc như sau này:

Tôi có người em gái, lấy chồng từ năm lên 9 tuổi, về nhà chồng được 1 năm, thì người cậu chồng đem đi bán, đến sau người em tôi khôn lớn tìm được về đến nhà thì người chồng em tôi đã lấy vợ rồi. Bây giờ em tôi muốn đi lấy chồng thì có phải giả của nhà chồng không? và nhà chồng có được lôi thôi gì đến nhà tôi không?

Vậy nhờ quý-báo sẵn lòng chỉ bảo giùm cho, tôi xin cảm ơn.

LỜI ĐÁP. — Người em gái ấy không phải giả của, vì tòa Thượng-thẩm đã nhiều phen xử rằng tiền dẫn cưới là tiền cho đứt người vợ rồi, đến khi vợ chồng bỏ nhau không có thể đòi lại được. Người em gái ấy được đi lấy chồng mà người chồng cũ không có phép làm ngăn-trở gì cả, vì chính người ấy đã cưới vợ cả rồi.

Ph. h. L.

Tại sao hàng Bắc bán ít chạy

Cái nguyên nhân của mỗi một việc dù nhỏ lớn chi cũng vậy, đều cần phải cùng suy tột nghĩ, thì đoán định mới có cớ chắng lầm. Mà rồi thay! Phần nhiều trong chúng đồng bang ta lại ít có cái tinh bam xét suy nghiệm cứu mọi việc cho đầy-đủ kỹ-càng, nên rất nhiều điều đoán định phải lạc sai với cái chánh-lý chẳng gần; thật ấy cũng là quấy lắm.

Như về việc hàng Bắc hiện chừ bán ở Nam-kỳ ta mà càng ngày càng kém càng lui dần, thì tôi đã nghe biết mấy người hay than-thở trách phiền rằng người Nam tệ quá! Không có lòng tương chúng-tộc đồng-bào, nên không biết yêu dùng đồ nội-hóa; cứ lễ vác tiền đi mua hàng Tàu: hàng Bom bay, hàng Nhật-bổn: cho đồng tiền nó chi lận ra ngoại-dương, đặng làm giàu cho ngoại quốc; còn khốn hại cho đồng-bào mình, phải nay lỗ mai hư; mỗi tuổi buôn, bữa kia dẹp tiệm vân vân...

Lời phiền-trách ấy mới nghe qua thì cũng tưởng đâu là đáng lắm; song đến khi suy xét lại cho tận cùng thì trách ấy rất oan rất sai; vì cái nguyên-nhân bán không được chạy ấy là chính tại người Bắc cây nên chớ đâu phải tại người Nam lạnh lạt với tình đồng-chủng đồng-bào, mà không biết yêu dùng nội-hóa.

Người Nam tuy vậy chớ có tinh yêu mến đồng-bào rất nên nồng mặn thật chắc vô cùng, đều ký thật là bề ngoài thì không biết chuỗi ngót tranh-trá khéo-léo về cách giao-thiệp đối đãi nhau cho bằng người Bắc được. Bởi người Nam biết nghĩa đồng-bào như thế, nên trong cơ hội tẩy chay mới thấy có lắm người tuy không học thức giáo-dục chi cho nhiều, nên chỉ làm hoặc cai việc ở xưởng máy, hoặc cặp-rằng ở hãng kia, hoặc nấu bếp với người nọ, hoặc làm bồi với nhà ni, vân vân, tuổ mà gia-tài chỉ có vài cái áo cũn-xá, ít cái quần lãnh tàu, đôi đượng khăn nhiễu trắng, chớ cũng dám tuôn ra lấy lúa đốt tiền-tranh cho mạt, rồi chạy đi mua hàng Bắc về may; ấy là nói cái hạng người kém giáo dục non học-thức đó, không chỉ bực thượng lưu trí-thức thì nói cho cùng đi nữa, dẫu có ai trong lòng mà lạnh-lợt với nghĩa đồng bào, lại còn say mê về hàng Tàu, hàng Nhật cho thế mấy, thì cũng phải hổ thẹn với cái gương mạnh mẽ của đám bốp bồi, cặp-rằng, cai việc kia mà rằng dùng đồ Bắc chớ.

Bởi thế cái phong-trào đàng hàng Bắc khi ngày mới khởi lấy chơi thật là mạnh như nước triều, đẩy như sóng gió; lúa ấy nếu người Bắc biết nương cái cơ hội rất tốt vô cùng đó mà gìn giữ cho chiếc thuyền thương cứ lèo lái cho vững vàng mà để mặt tinh ngon nước triều nó xô đẩy, thì cũng đã có ngày hàng nội-hóa phải tràn ngập khắp nơi, mà đề nghẹt biết bao nhiêu đồ ngoại-hóa kia được.

Cái này khốn thay! Cái phong-trào ấy đã lại có tinh nuôi nấng bọ được thêm mạnh mẽ lâu dài, mà người phá hoại thì kể biết bao nhiêu?

Phá hoại là vậy:

Người Bắc nhưa thấy có mấy hiệu đã vỡ-Nam buôn bán trước, coi mới tranh-vanh, và thiên hạ đã tin cậy nhiều rồi, thì bèn kéo vô lập tiệm rất đông, rồi lại muốn cho mau thấy nguồn lợi tuôn cuộn chảy vào, nên bày ra cho người vác đi bán dạo hàng tận cả chốn sơn-cùng thôn-ấp. Cách bán dạo ấy chớ chi thật thà chắc chắn thì hay biết bao nhiêu, vì làm như thế ai cũng rõ hàng Bắc, ai cũng biết hàng Bắc, ai cũng thao hàng Bắc, dẫu cho qua mùa thế mấy, ở chốn rừng đồng hẻo hiểm thế mấy cũng thấy được cái mặt hàng Bắc, tuy hà chẳng phải là một cách cổ-động rất hữu hoi mạnh mẽ lắm độ hay sao? Ngặt lại không phải vậy, nhè cái đám xưa nay ưa biết hàng Bắc là thế nào, bèn nương sự quá ế mà đem bán nhiều thứ nàng gì không biết, đến bận vải lãi mà vác đi qua một kỳ thì đã như nhau chẳng hết cả. Thành ra trên đồng lấp nội lần lần ai cũng thấy cả-tụng hàng Bắc là kẻ lắm, song chỉ khéo có cái nước họ ngoài, khéo cái phương mở con mắt gian quẻ, khéo cái cách giữ trí ỏn đáo thiệt; đường ấy tai hại biết bao nhiêu?

Mấy nhà đi bán dạo kia chỉ tưởng rằng: mình đi bán dạo qua đường, bán rồi thì đi mất; cái đám mua hàng đây sau dẫu có biết xấu mà muốn rày rà phiền-trách thì có biết mình đâu phòng tiềm cho được; nên bỗ mánh gạt được lỗ nay lấy tiền bỏ túi bao nhiêu thì càng hay chừng ấy hại chỉ mà ngại.

Dè đâu thật khi đã dùng rồi biết là hàng xấu, thì cái đám có tiền mà đã gọi rằng quê mùa ngu-nốc kia thật nào họ có biết đâu gì họ; bay là hiện nào, tiệm nào đã bán cho họ đấy mà hòng đi trách-móc bao giờ; song họ cũng biết rõ một điều cội rễ là hàng đó kêu bằng hàng Bắc mà chính thật là người mình Bắc đã đem bán cho họ đây thì đã hại họ khốn đã giết chết cái danh hàng Bắc rồi còn chi kể nữa.

Đã hại đã giết cái danh hàng Bắc như thế rồi, thì các báo bà còn cổ-động cách gì nữa mà cho cái được cái cường cổ sở kia nổi hay sao?

Trước tuy mấy nhà đông dẫn dạo tiếng... cũng có rao trong báo rằng: *tiệm không có cho ai đi bán hàng đạo cả.* Song rao ấy có một, mà cái người đi bán hại kia thì kể có mấy trăm; thế thì đã biết cái phe báo hại là mạnh mẽ hơn đến mấy mươi phần rồi; mà còn chống sao cho nổi.

Ô! Cái nguyên-nhân ít bán chạy hàng Bắc là ở đó; chớ đừng với trách người Nam là u mê đến không biết nghĩa đồng-bào, thì thật là sai lắm.

Trương-duy-Toàn

(T. l. b.)

Do Vụ Phó Giám Đốc Petrus Ký (Nữ-Sử) Trần Huỳnh Chiêu Đăng chụp Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Cuộc công-thái Đông-pháp

(Tiếp theo)

Mở số lần thứ mười ba

Những số sau này được hoàn lại 100 đồng :

77.697	89.259	99.216	109.783
77.983	89.332	99.219	109.806
78.019	89.534	99.383	109.926
78.029	89.744	99.638	109.937
78.176	89.776	99.882	109.988
78.319	89.800	99.902	109.989
78.663	89.906	100.147	110.471
78.736	90.085	100.149	110.490
78.846	90.220	100.198	110.560
79.006	90.371	100.268	110.617
79.043	90.403	100.300	110.729
79.049	90.520	100.526	110.780
79.177	90.724	100.594	110.929
79.230	90.766	100.596	111.027
79.337	90.977	100.790	111.157
79.369	91.049	100.807	111.192
79.620	91.145	100.820	111.423
79.640		101.057	111.460
79.687	91.151	101.239	111.617
79.708	91.193	101.321	111.699
79.800	91.237	101.481	112.075
79.822	91.294	101.607	112.788
79.963	91.314	101.696	112.792
80.031	91.403	101.843	112.840
80.039	91.431	101.874	112.841
80.069	91.583	101.946	112.905
80.122	91.749	101.975	112.997
80.275	91.919	102.100	113.075
80.299	92.162	102.107	113.110
80.313	92.490	102.209	113.236
80.365	92.508	102.351	113.245
80.407	92.540	102.377	113.296
80.434	92.622	102.392	113.381
80.568	92.685	102.479	113.406
80.648	92.691	102.482	113.429
80.681	92.803	102.765	113.606
80.844	92.878	103.014	113.612
80.983	92.880	103.172	113.842
81.210	92.892	103.321	113.864
81.221	93.110	103.438	113.866
81.315	93.341	103.514	113.940
81.318	93.368	103.801	114.093
81.356	93.428	103.902	114.354
81.357	93.534	103.926	114.729
81.419	93.665	104.113	114.783
81.559	93.694	104.290	114.814
81.604	93.797	104.347	114.843
81.634	93.833	104.499	114.927
81.700	93.849	104.534	114.963
81.744	93.898	104.617	115.495
82.263	94.071	104.621	115.503
82.415	94.093	104.653	115.599
82.435	94.307	104.774	115.850
82.736	94.442	104.899	115.859
82.862	94.455	104.900	116.016
83.300	94.476	105.103	116.045
83.309	94.562	105.109	116.277
83.322	94.661	105.139	116.322
83.369	94.779	105.288	116.372
83.383	94.851	105.358	116.634
83.508	94.884	105.515	116.832
83.612	94.891	105.647	116.835
83.625	94.905	105.727	116.933
83.641	94.927	105.819	116.972
83.754	95.099	105.937	116.990
83.812	95.166	106.030	117.462
83.850	95.224	106.038	117.683
83.868	95.306	106.241	117.754
83.956	95.348	106.271	117.941
84.033	95.389	106.284	117.988
84.048	95.431	106.338	118.238
84.162	95.444	106.370	118.329
84.206	95.465	106.371	118.460
84.279	95.528	106.445	118.543
84.472	95.529	106.514	118.703
84.554	95.549	106.542	118.717
84.636	95.663	106.579	118.743
84.669	95.685	106.591	118.756
84.766	95.743	106.696	118.875
84.775	96.237	106.837	119.109
84.812	96.261	106.930	119.328
85.284	96.694	106.940	119.335
85.684	96.914	106.941	119.531
85.932	96.934	106.971	119.682
85.965	97.005	107.151	119.772
86.232	97.089	107.170	119.810
86.307	97.097	107.192	120.006
86.357	97.311	107.221	120.132
86.990	97.392	107.247	120.146
87.018	97.959	107.277	120.180
87.062	98.048	107.339	120.182
87.080	98.292	107.841	120.374
87.085	98.327	107.947	120.840
87.062	98.332	107.983	120.941
87.185	98.390	108.032	120.943
87.209	98.433	108.171	120.947
87.359	98.541	108.190	120.962
87.515	98.579	108.743	121.494
87.795	98.643	108.783	121.600
87.932	98.644	108.862	121.621
87.973	98.660	108.871	121.989
88.371	98.699	108.906	122.000
88.563	98.712	108.994	122.101
88.626	98.766	109.028	122.319
88.649	98.950	109.180	122.417
88.658	98.965	109.309	122.424
88.707	98.981	109.377	122.427
88.793	99.002	109.386	122.623
88.857	99.121	109.814	122.749
88.942	99.126	109.822	122.793
89.223	99.164	109.877	122.894
123.027	123.213	123.306	123.470
123.054	123.277	123.389	123.490
123.181	123.285	123.398	123.525

Những phiếu quốc-trái có số ở trên này thì được lĩnh tiền tại các số Kho-bạc trong cõi Đông-pháp bắt đầu từ ngày 15 tháng bảy tây.

Khi lĩnh chỉ phải trừ tiền thuế nhà nước đã định mà thôi.

Các người có những phiếu ấy phải đem nộp phiếu tại Kho-bạc từ bây giờ để tiện việc kiểm soát. Khi nộp sẽ có giấy biên nhận.

VIỆC HANOI

Thời - tiết

7 giờ 28 độ
15 giờ 30 độ

Giá thóc gạo :

Gạo hạng nhất, một tạ.	11	30
nhì, —	10	30
ba, —	9	70
Thóc hạng nhất, —	6	95
Bắp nếp —	7	50

Giá bạc. — Kể từ ngày 16 Juin 1925, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 11 f. 45.

Tin tàu. — Tàu *Gouverneur général Roume* mang thư sang Pháp đến ngày thứ tư 24 juin hồi 8 giờ ở Haiphong sẽ chạy đi Tourane, Qui nhơn và Saigon.

Các thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong chuyến xe-lửa 20 giờ 7 phút tối 23 juin.

Tàu *Hanoi* đến ngày chủ-nhật 21 juin hồi 15 giờ ở Haiphong sẽ chạy đi Hongkong đường Pakhoi, Hoihao và Fort Bayard. Các thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong chuyến xe-lửa 6 giờ 20 sáng 21 juin.

Tàu *Song-ho* đến ngày 20 juin hồi 10 giờ ở Haiphong sẽ chạy thẳng đi Hongkong. Các thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong chuyến xe-lửa 20 giờ 7 phút tối 19 juin.

Tin đường sá. — Con đường số 172 vào khoảng Sơn-hồ với Caothượng và con đường số 34 vào khoảng Phủ lạng-thương với Caothượng vì mấy trận mưa vừa rồi nên không đi lại được.

Ở Lục-an-châu vừa điện về rằng cái cầu ở km 12 đường Yên-bái đi phủ Yên-bình vì nước lên trôi mất, nên đường mắc nghẽn.

Quan Toàn-quyền đi kinh-lược. — Quan Toàn quyền Monguillot định đến tháng tám tây thì đi kinh-lược mấy tỉnh Trung-kỳ và Nam-kỳ.

NƯỚC-CHANH
HIỆU T. B.
TỐT NHẤT, SẠCH NHẤT, LÀNH NHẤT
BÁN BUÔN TẠI:
125, Phố Sinh-từ (cạnh Giám) Hanoi.

Thuốc dương-mai, *thuốc* tả-lị, *thuốc* hen *rất thần-hiệu, bán tại hiệu* **QUẾ-LÂM**, *số* 42 *phố* **Phúc-kiến.**
Aicó bệnh dùng thử sẽ biết hay.

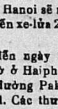
Phát phần thưởng. — Hai hôm luôn, thứ bảy và chủ-nhật, các trường Hanoi đã làm lễ phát phần thưởng cho các học trò. Trái với mọi năm, trường Trung-học Albert Sarraut năm nay phát ngay tại trường học, còn trường nữ học Tây, trường Bảohộ và các trường Pháp-Việt thì phát tại nhà hát Tây.

Cuộc phát phần thưởng tại nhà hát Tây do quan Thống soái Andlauer chủ tọa, ngài có đọc một bài diễn-văn. Đến dự hội có quan Học-chính tổng-trưởng đã la Brosse, quan chánh Thanh-tra Norès, kiểm sát tàichính, quan cai-trị Manan đại-biểu quan Toàn quyền, quan cai-trị Delaslle đại-biểu quan Thống-sứ, cùng các quan văn võ và các ông đốc, bà đốc, ông giáo bà giáo các trường. Lễ này có phường nhạc trại khố xanh đến cử nhạc.

Còn cuộc phát phần thưởng tại trường Trung-học Albert Sarraut thì có các quan kiểm-sát Tài-chính Norès chủ tọa và dự hội có quan học-chính tổng-trưởng đã la Brosse, quan nguyên-soái Beaoli, quan cai-trị Alberti đại-biểu quan Toàn-quyền, quan phó Chưởng-lý Saint Michel Dunezat, các giáo-sư các trường, văn vân.

Giáo-sư Cazes đọc bài diễn-thuyết thường lệ, và quan chánh kiểm sát Tài-chính Norès cũng đọc một bài. Lễ này có phường nhạc Tây cử nhạc.

PHARMACIE FRANÇAISE & INDIGÈNE

Pharmacie Montès
54, RUE PAUL-BERT, HANOI
DẦU-GAN-CÁ-VIÊN
(*Capsules huile de foie de morue*)
Mỗi ngày cũng bốn viên, sáng 2 viên, chiều 2 viên, trước khi ăn cơm.
Giá mỗi lọ : 0$90
油 肝 製 圓

Tòa Thượng thẩm. — Sáng hôm nay tòa Thượng-thẩm xử những việc sau này :

Ác có một. — Về việc Ng-thị-Năm ở phố đường Thành hiếm hoi có nuôi đứa cháu ruột lên 5 tuổi làm con nuôi, a-hành ác-nghiệt đánh đứa con nuôi ấy tắm tím cả mình mẩy dập cả ngón tay rồi lại đuổi đi, (là việc đã đăng rõ ràng trong một số báo trước), thì nay quan Chưởng-lý thấy tòa Sơ thẩm phạt có 3 tháng, là nhẹ quá, nên nại chống án. Ngài nói rằng đáng lẽ việc này phải xử tại tòa án Đại hình, để rộng lượng cho xử tại tòa án Trungtrị mà tòa án Trung-trị lại phạt nhẹ quá, nên ngài xin phạt nặng hơn để làm gương cho những người khác. Nay tòa Thượng-thẩm lại tăng tội Ng-thị-Năm thêm lên một năm tù.

Bẻ xe đè chết người. — Vì việc Mai-văn-Lâm cầm máy ô-tô cho M. Larr vừa chở hành khách ở đường Hanoi — Phủ-lý gần với hiệu khác, mở máy chạy nhanh để vượt lên trước, để phải một đoạn bẻ ở gần ga Đồ-xá ngày 23 tháng 2 năm 1925 vào hồi 5 giờ 15 chiều (là việc đã đăng báo trước) thì nay tòa Thượng-thẩm y án phạt 3 tháng tù và 100 quan, mà tiền phạt và lệ phí thì chủ xe phải chịu.

Bỏ mẹ chồng đánh con dâu. — Vì một chuyện bỏ bình ở trong gia đình mà hai vợ chồng Đặng-văn-Nam ở đường Hồ-đắc-Di làm đến nỗi người mẹ chồng là Đỗ-thị-Bác mỗ tên một thằng già.

Thi gian. — Năm ngoái Nguyễn-quí-Minh là học-trò trường Nam-định, xem sức học mình còn chắc rằng thi bằng sơ-học tốt nghiệp không thể nào đỗ được, có nhờ anh em bạn là Đặng học ở trường Sư-phạm Hanoi đổi tên thi hộ, không ngờ đã gian trá như thế, bài thi làm lại nông, nên cũng trượt, mà hội đồng chấm thi cũng không hề được gian. Sau có người tố giác xét thì mới biết. Tòa án Trung-trị Nam-định phạt 100 quan. Tòa thượng-thẩm y án xử phạt cho ấn treo lại còn trần-lưu-Toại cũng có đi nhờ anh em bạn đi thi hộ mà đỗ, và những cậu thi hộ đều phải phạt cả, nhưng không chống án.

Tiểu tiền của chủ. — Vong nai Yuan tức Tchu Tsi-mong làm tài phú cho hiệu Khách ở Haiphong tiêu 5000 đồng của chủ rồi bỏ việc trốn đi. Tòa án Trung-trị Ha phong phạt 2 năm tù 500 quan và bắt phải hồi lại món tiền tiêu ấy. Tòa Thượng-thẩm giảm tội tù xuống 1 năm và y các khoản án trước.

HIỆU BÁO-CHÍ :
CHASSAGNE
59, Rue Paul-Bert, Hanoi
Có bán đủ cả các thứ thuốc
MẪN MỐI QUYỂN MẪU HÀNG
(CATALOGUE) Ở ĐÂY

Thi bằng Sơ-học Pháp-Việt. — Sáng hôm nay tại trường Sinh-từ, trường bằng Thau và trường B'o-hộ đã bắt đầu thi bằng Sơ học Pháp-Việt (Certificat d'études primaires franco-indigènes). Buổi sáng thi số, luận Pháp-văn và viết tập theo sau này :

Âm tả

Le delta du Tonkin

Le sol du Tonkin s'est formé peu à peu de débris arrachés, poussière par poussière, par l'action des eaux, aux terres et aux roches du continent; exhaussé lentement par l'accumulation des alluvions successives, la plaine deltaïque émergea enfin du sein de l'océan, chargée des dépouilles de la terre chinoise et riche de la promesse des moissons futures. De même la civilisation annamite, formée elle aussi par les apports des générations antérieures, tout imprégnées d'idées chinoises, n'attend plus que les semences nouvelles pour donner une nouvelle preuve de sa vigueur et de sa fécondité. C'est à vous de jeter dans les sillons déjà creusés les graines que la France a recueillies pour vous dans ses vergers et dans ses champs.

Ch. E. MAITRE.

Câu hỏi

I. Résumez l'idée générale du texte.

II. Expliquez les mots : exhaussée, emergea.

III. Donnez les significations de cette image : les graine que la France a recueillies dans ses vergers et dans ses champs.

IV. Donnez les mots de la même famille que « apports. »

V. Analysez grammaticalement les mots soulignés.

Luận Pháp văn

Décrivez votre localité d'origine (village ou ville). Dites quels sont les sentiments qui vous y attachent.

Viết tập

Câu đầu bài âm-tả.

Hễ đánh con dâu phải nhiều thường tình rồi lại sa-can trả đánh thêm nữa. Tòa án Trung trị Hanoi kha cho cả hai vợ chồng về tội việc gia đình. Nhưng tòa Thượng-thẩm bắc cái án ấy và phạt Đặng-văn-Nam và Lê-thị-Bác mỗ tên một thằng già.

Thi gian. Năm ngoái Nguyễn-quí-Minh là học-trò trường Nam-định, xem sức học mình còn chắc rằng thi bằng sơ-học tốt nghiệp không thể nào đỗ được, có nhờ anh em bạn là Đặng học ở trường Sư-phạm Hanoi đổi tên thi hộ, không ngờ đã gian trá như thế, bài thi làm lại nông, nên cũng trượt, mà hội đồng chấm thi cũng không hề được gian. Sau có người tố giác xét thì mới biết. Tòa án Trung-trị Nam-định phạt 100 quan. Tòa thượng-thẩm y án xử phạt cho ấn treo lại còn trần-lưu-Toại cũng có đi nhờ anh em bạn đi thi hộ mà đỗ, và những cậu thi hộ đều phải phạt cả, nhưng không chống án.

Tiểu tiền của chủ. — Vong nai Yuan tức Tchu Tsi-mong làm tài phú cho hiệu Khách ở Haiphong tiêu 5000 đồng của chủ rồi bỏ việc trốn đi. Tòa án Trung-trị Ha phong phạt 2 năm tù 500 quan và bắt phải hồi lại món tiền tiêu ấy. Tòa Thượng-thẩm giảm tội tù xuống 1 năm và y các khoản án trước.

LE SIGNE DE ZORRO Phim ảnh này đã bắt đầu chiếu tại rạp CINÉMA PALACE từ tối thứ tư 10 Juin vừa rồi, được nhiều quikhách Tây, Nam đến xem rất đông.

Ai ai cũng đều khen DOUGLAS FAIRBANK là một tay nhà nghề sành sỏi, lại thêm được võ lực là thường, đóng vai ZORRO rất khéo, ra tro lúc nào, cả rạp cũng vỗ tay vui cười rầm rĩ.

Rạp CINÉMA PALACE đã là một rạp rộng mà người xem từng trên, từng dưới, chỗ nào cũng đông.— Thế mà biết người mình cũng đã hiểu sự Cinéma là một sự tiêukhiển có lý-thú vậy.

Phim ảnh này con chiếu mãi đến tối thứ ba 16 Juin, chắc tối nào cũng được người mình đến xem đông.

Kể được xem một phim ảnh vui cười có lý-thú, không hại gì đến chi-não, như phim ảnh « LE SIGNE DE ZORRO » này cũng là ít có lắm.

Trẻ con xem thật là có ích :

Bắt chước được lắm sự hay, trông thấy được tinh tình của một người có chí-não vào xa : Hưởng được những sự vui, cách thức nhanh nhẹn của một tay sành-sỏi *các cuộc thể thao.*

Xin bình-phẩm để bà con mình thích Cinéma nên chú ý, chưa xem nên xem, mất đồng tiền mua vui mà hưởng được cuộc vui như cuộc đay mà là sách dạy đồng tiền vậy.

Gúp hội Nam-kỳ tương-tế. Nhơn dịp có một bọn tài-tử Nam-kỳ hát giúp hội « Nam kỳ-Tương-tế », định hát buổi tối thứ sáu 19 Juin 1925 tại rạp Quảng-lạc.

Xin mời quí ông quí bà vui lòng đến xem, trước giúp cho hội, sau mua vui trong đôi ba tiếng đồng hồ.

Tuồng : « Châu Trần Tiết Nghĩa ».

Soạn giả : M. Nguyễn-văn-Tê.

Tấn tuồng này rất hay, vì có đủ cang thường luân-lý để làm gương cho đời, lại bỏ các vai đào kép rất xứng và có nhiều bài ca cùng đàn lối lạ, mấy kỳ hát cải-lương trước không có.

Các có và các thầy hát giúp :

Mme Nguyễn-bá-Diệp, Ng thị-Năm dite Quản Nùi, Hồ-Tâm-Hué, MM. Nguyễn-Tê (soạn giả) Antoine Lê-v-Hiền, Français Trần-v-Mới, Lê-xuân-Sơn, Ng-v-Chinh, Trần-bửu-Long, Lê-sanh-Lộc.

Xin nhớ đúng 8 giờ khởi sự hát!!!

Giá chỗ ngồi : 1,$00 — 0$ 50 — 0$ 30 — 0$ 20.

Hội Nam kỳ Tương-tế lại cảo. Chiều hôm nay thì hai bài tính đố sau này :

Tính đố

I) Un réservoir à base rectangulaire de 1 m 2m de long sur 0 m 9 de large et de 0 m 60 de haut, contient de l'huile qui n'occupe que les 5/8 de sa capacité.

Quel est le prix du liquide contenu dans ce réservoir sachant que la densité de l'huile est 0, 9 et qu'elle vaut 1095francs le quintal métrique ?

II) Un propriétaire a vendu en 3 fois sa récolte de paddy à raison de 4 $ 5 le quintal ; la 1ère fois il en a vendu 1/3, la 2e fois les 2/3 de ce qui restait et la 3e fois, il a vendu le reste; la dernière vente ayant produit 58 $ 5 de plus que la 1ère, on demande combien de quintaux de paddy le propriétaire avait récoltés ?

Cần những thợ làm điện thiệt giỏi.

Hỏi tại : M. Rozier 2, Boulevard Henri d'Orléant Hanoi.

Cái nạn tự sát. — Hồi 1 giờ sáng ngày 24 juin một cậu học-trò trường Trí trí tên là Phạm văn-Vệ, 12 tuổi, ở nhà chú là Phạm-xuân-Chương, 24 đường Quan-thánh chẳng biết duyên cớ làm sao, thấy thắt cổ tự-tử. Sau khi tỉnh khám xong, để cho ai tăng.

Ngạch thú-y. — M. Nguyễn-đắc-Kỷ, thú y tập sự, nay coi việc khám thịt ở Quảng-yên thay M. Nguyễn-bảo Giám đổi về coi việc khám thịt ở Phủlý. Phụ cấp mỗi người mỗ năm là 144p.

Ngạch công-chánh. — M. Võ-duy-Thanh, hội-họa thương hạng hạng nhất, được nghỉ giải hạn một năm không lương.

Ngạch thừa phát. — Nông-ích-Thu thừa phát hạng năm ở Cao-bằng, được nghỉ hạn tháng.

M. Nguyễn-kim-Thủy, thừa phát hạng năm, châu Lục-yên, nay đổi về Bắc-ninh.

M. Nguyễn-tú Lan, thừa-phát Bắc-ninh, đổi về huyện Tam dương thay M. Nguyễn-Ý về hưu.

M. Phạm-đình-Đang, ngu-ên lính khố đỏ bạng nhì ở bên Pháp về, quán làng Khương-trung, tổng Hoàng mai, huyện Hoàn-long (Hà đông), được lĩnh thừa-phát hạng năm, hàm tòng cửu phẩm vin-giai (9 2), và bổ đi lục sự tại tòa-án đệ nhất cấp châu Lục-yên, thay M. Ng-tim-Thụy, đổi đi nơi khác.

Một sự nhũng-nhẽu ở đầu cầu bên kia. — Từ khi cầu Sông-cái mở rộng, hành-khách qua lại tấp nập luôn, thật là tiện lợi, nhưng có một điều nghe nhiều người thường ta-thán là mấy người gác ở đầu cầu bên phía Gia-lâm đòi rằng khám người mang đồ quốc cấm, rồi cứ bạ ai cũng sy-soạng lần khám, làm cho dân bà con gái nhiều người phải thẹn-thò khó chịu. Lại hôm 10 juin vừa rồi đây, vào hồi 3, 4 giờ, người ta nói có hai người lái trâu nhà quê dắt 2 con trâu sang Gia-lâm, lúc lên cầu bỏ nộp đã phải thuê 2 đứa kéo con mỗi đứa 5 xu đã qua cầu, thế mà sang đến đầu cầu bên kia lại bị mấy người bạch rằng : trâu đi chậm phạt cho 0$60, hai người lái trâu nhân-nhó phải sưng ra 0$60, mới được đi.

Những sự nhũng-nhiễu trên này, nếu quả có thật thì thường có người nào làm bậy đó kịp trên chừa đi, kẻo làm trái phép như thế sẽ có ngày hối không kịp đấy.

Một người đi đường lại cảo.

AU CINÉMA TONKINOIS
13, rue des Eventails, Hanoi
Từ thứ sáu 19 juin đến thứ hai 22 juin 1925
MỘT NGƯỜI ĐÀN BÀ GAN VÀ NHỮNG CẢM ĐỘNG
Một phim ảnh phiêu-lưu tiểu-thuyết
15 hồi
Hồi thứ 10. — Cái điên về của.
Hồi thứ 11. — Một cuộc đấu chiến.
Hồi thứ 12. — Tới chốn vực sâu.

FAITY TẠI NƠI HÒI-HÈ
Hài-kịch chia làm hai phần
Thứ bảy 20 Juin hồi 17 giờ 30.
Chủ-nhật 14 Juin hồi 17 giờ 30.
Có buổi ban ngày ở ám gia

số 215

THÚY-HỦ

NGUYỄN-BỈNH-MỤC dịch thuật

Khi vào tới nơi, trông thấy *Tào thái-công* đang cùng người trán-sĩ giết bò uống rượu ở trong thảo-đường. Trong bọn đông người ấy lại có người vợ *Lý-qui*, khi trước hẳn trốn sang nhà cha mẹ ở làng gần đấy bấy giờ cũng theo đến xem, liền nhận được mặt *Lý-qui*.

Người đàn-bà lấy vội-vàng chạy về nói với cha mẹ rằng :

— Người trán-sĩ giết bò ấy chính là *Hắc-toàn-phong ở Lương-sơn bạc*, vậy mới giết chồng tôi và đốt nhà tôi đó!

Cha mẹ người đàn bà lấy tức khắc chạy đến báo với lý-chính. Lý-chính bảo rằng :

— Hắn đã là *Hắc-toàn-phong* thì chính là *Lý-qui* người ở *Bách-trượng thôn*, khi trước đã đánh chết người, rồi trốn sang *Giang-châu*, lại gây việc làm loạn. Bây giờ có giấy tư về nguyên-quán đã nã-trốc. Quan trên đã yết bảng hễ ai bắt được, sẽ có ba nghìn quan tiền thưởng, không ngờ hắn lại dám lẩn về đây.

Nói xong, vội-vàng sai người mời *Tào thái-công* đến để thương-nghị. *Tào Thái-công* giả-cách vào nhà trong thay áo rồi tức khắc lên sang nhà *Lý-chính*.

Lý-chính nói :

— Người trán-sĩ giết bò này chính là *Hắc-toàn-phong Lý qui ở Bạch trượng-thôn* đó. Hiện nay quan trên đang có giấy nã-trốc.

Tào thái-công nói :

— Các người phải dò xét cho cẩn thận, chỉ sợ không phải thì chẳng ra thế nào. Nếu phải là *Lý-qui*, bắt hắn cũng dễ.

Lý-chính nói :

Hiện có người vợ *Lý qui* nhận được mặt hẳn, vì hắn đã đến nhà *Lý-qui*, bảo nấu cơm ăn, rồi giết chết *Lý-qui*.

Tào thái-công nói :

— Nếu vậy thì ta cứ sửa rượu mời hắn, rồi bỏ thuốc mê hắn rằng : « Ngày nay giết được hổ, ngài định vào hưởng lĩnh thưởng hay là chỉ lĩnh thưởng ở trong làng đây ? » Nếu hắn không chịu vào huyện lĩnh thưởng thì chính phải là *Hắc-toàn phong* rồi! Bấy giờ ta thay đổi nhau đổ rượu cho hắn thật say mà trói chặt lại, sai người phi-báo với quan huyện, cho viên đề-đầu đem quân về bắt thì chẳng còn lo ngại nỗi gì.

Mọi người đều nói :

— Kế ấy rất phải!

Lý-chính cùng mọi người thương-nghị xong, *Tào thái-công* lại về nhà giục người đọn rượu để mời *Lý-qui* nữa.

Tào thái-công liền nói với *Lý-qui* rằng :

— Xin mời trán-sĩ hãy cởi dao lưng và bỏ ngọn giáo xuống để ngồi chơi cho được ung-dung.

Lý qui nói :

— Vâng! Lưỡi dao lưng của tôi đã đâm ngập vào trong bụng con hổ cái, đây chỉ còn cái vỏ dao mà thôi. Khi nào mở con hổ lấy thì trả lại tôi cái lưỡi dao.

Tào thái-công nói :

— Trán-sĩ cứ yên lòng, Chúng tôi sẽ có một lưỡi dao tốt để tặng trán-sĩ đây.

Lý-qui cởi cái vỏ dao và khăn gói trao cho trang-khách cất đi, còn ngọn giáo thì để dựng vào một góc vườn. *Tào thái-công* sai dọn một mâm thật lớn và một hũ rượu lớn đến. Lýchính cùng các nhà thượng-hộ, các người đi săn đều thay đổi nhau đem cái chén lớn rót rượu để khuyên mời *Lý-qui*.

Tào thái-công nói :

— Bây giờ trán-sĩ định đem hổ nộp quan lĩnh thưởng, hay là chỉ để ở đây mà thôi.

Lý-qui nói :

— Tôi là khách qua đường, đang đi có chút việc cần, cũng ngẫu nhiên thành ra giết được cái hang hổ ấy. Thế thì cần gì mà tôi phải đến huyện lĩnh thưởng, chỉ tây ý các ngài xử thế nào thì xử, nếu không thì tôi cũng xin đi vậy.

Tào thái-công nói :

— Khi nào chúng tôi dám khinh-rẻ trán-sĩ, lúc nữa chúng tôi xin góp tiền nhau để tặng trán-sĩ, rồi sau sẽ đem hổ lên nộp quan huyện.

Lý-qui nói :

— Có chiếc áo vải nào cho tôi mượn một chiếc để thay.

Tào thái-công nói :

— Có! Có!

Tức thì đem một chiếc áo vải xanh trao cho *Lý-qui*, rồi thấy hộ áo đang mặc để đâm-đìa những máu. Lại thấy người của cả người rước rượu đến để mời *Lý-qui* uống, cứ ép thì chén tạc, bơi mon nồng nàn.

Lý qui không biết là kế, cứ vui miệng uống tràn chẳng nhớ gì đến những lời *Tông-giang* dặn bảo. Chỉ trong hồi lâu, chàng đổ cho *Lý-qui* rượu say mềm ra, đứng không được vững, rồi không vào nhà trong, để nằm lăn trên một cái chõng, lấy tường trói chặt cả chõng lẫy người lại.

Tào thái-công bảo lý-chính sai người phi báo với quan huyện. Lại đưa cả vợ *Lý-qui* lên làm người nguyên-cáo, bảo khai một cái tờ cung kể rõ đầu đuôi. Việc này nào-động khắp trong huyện *Nghi-thủy*. Quan huyện nghe báo, cũng phải giật mình kinh sợ, mà vội-vàng ra ngồi công-đường.

Quan huyện hỏi rằng :

— Bắt được *Hắc-toàn-phong* ở đâu thế? Nó là một đứa mưu phản, chớ nên để cho thất thoát.

Người nguyên cáo cùng bọn đi săn đều bẩm rằng :

— Hiện đã trói được hắn ở nhà họ *Tào* tại trong làng tôi, vì hắn đi lợn không ai dám đến gần chỉ sợ trong khi đi đường, có xảy ra sự gì thất-thố chăng, cho nên không dám giải nộp.

Quan huyện truyền gọi viên đề-đầu là *Lý vấp* vào mà dặn bảo rằng :

— Nhà họ *Tào* ở làng *Nghi linh* đã bắt được *Hắc toàn phong Lý-qui*, nhà ngươi nên đem nhiều quân đi mà giải về đây, chớ làm nào-động hương-thôn, khi ấy cho hắn lần-lhoát được.

Lý đề-đầu vâng lệnh, điểm lấy ba mươi tên thổ-binh có đủ khí giới, thẳng đường tiến về *Nghi linh*. Huyện *Nghi-thủy* là một huyện nhỏ, giữa kin làm sao cho được, bấy giờ phố-phường biết chuyện, ai nấy đều nhao nhao thì thầm nghị luận với nhau.

Chúng đều nói :

— *Hắc-toàn-phong* là một người gây loạn ở *Giang-châu*, nay đã bắt được rồi, quan huyện sai *Lý đề đầu* đem quân đi giải về đó.

Chu-qui ở trong nhà *Chu-phú* tại ngoài lấy mèn, nghe được tin ấy, vội-vàng chạy vào bàn với em là *Chu-phú* rằng :

Việc *Hắc toàn-phong* lại bại-lộ mất rồi, ta làm thế nào mà giải cứu cho được. Ông *Tông-công-minh* chỉ sợ lần xảy có sự gì thất-thố, vậy nên mời sai ta theo về để nghe ngóng tin tức. Bây giờ ta bị bắt, nếu ta không giải cứu tài khi về sau-trại, có một mũi nào mà trông thấy ông *Tông-công-minh*!

Chu-phú nói :

— Tam-huynh chớ nên nóng-nảy! *Lý đề-đầu* người giỏi về nghệ, lại thêm có bốn trăm mươi người theo đ, anh em ta chỉ có hai người, dẫu đông làm hiệp lực, cũng không thể nào mà giải cứu cho được, vậy việc này nên đàng trí không nên dùng sức...

(*Còn nữa*)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

ĐỒNG-HỒ
ĐEO TAY
BỌC VÀNG
Máy mô-nec.
15 chân kính
Mặt và kim có phát dạ-quang
BẢO-HÀNH 20 NĂM
Giá..... 11 $ 50
BÁN TẠI HIỆU :
A. PERROUD (Nhà xanh)
39, Phố Paul Ber, — HANOI
2009

子獅號正泰金
茶名
TRÈ ĐẦU XUÂN CHÍNH HIỆU
KIM-THÁI ĐÃ TỚI

Bản-hiệu mới nhận được các thứ trà chính ở Vũ-gi-sơn mới sang, nào được nước được hương, các ngài đã dùng qua chè của bản-hiệu, vậy xin quá bộ chiếu-cố cho lấy làm hân-hạnh lắm. Xin tạm kể ra vài thứ để các ngài rõ.

Kim-thái,	Lâm-mậu,	Thiên-thái
Công-thái,	Tam-hỷ,	Tam-nguyên
Như-ý,	Ngô-phúc,	Minh-thái,
	Kim-mậu.	

KIM-THÁI
HANOI : Số nhà 3, Phố hàng Ngang,
Téléphone 480.
HAIPHONG: Số nhà 140, Phố Khách,
Téléphone 272.
2111

NHÀ BÀ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Muốn chữa khỏi các bệnh về đường tiểu-tiện thì nên dùng thuốc :

ABLENNOL

là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất thần hiệu.
Chế toàn bằng chất : Santalol
và chất : Uroformine
Giá 1$30 một hộp

Một cái nguy-hiểm trong xã-hội

Trong lúc bắt đầu có mưa bụi này, các bệnh ho, đau màng phổi, nói tóm lại là tất cả các bệnh đau về bộ máy hô-hấp, lại sắp nhiều lắm, vậy cần phải cẩn-thận lắm mới được. Thực thế, bệnh ho không chữa cẩn-thận nguy-hiểm thế nào, tất ai cũng biết. Bệnh lao trong xứ này, nguy-hiểm lắm thay, vì mỗi năm bệnh ấy làm hại hàng vạn con người, bệnh ấy vẫn rình mò làm hại đó. Muốn tránh khỏi bệnh ấy phải giữ buồng phổi cho mạnh khỏe, thì chỉ có một cách là uống :

Cachets du Docteur Nofal
0$95 một hộp

Mỗi ngày uống hai cachets (trước mỗi bữa cơm uống một cachet) thì thấy kiến hiệu que kỳ sở vọng.

Nếu phải gắt, không chịu được thời tiết ẩm nhằm, và giá lạnh, chớ có chờ đợi nữa, nên dùng ngay !

Le sirop Nofal Thiocol

Nhiều thầy thuốc khuyên dùng thuốc ấy trị hết hẳn bệnh.
Giá tiền là 0$90.
Hai thứ thuốc ấy ở hiệu CHASSAGNE, Phố Paul Bert có bán.
● *Muốn hỏi điều gì hiệu ấy cũng sẵn lòng chỉ bảo cho.*

LỆ ĐỔI CHỖ Ở
Xin các ông mua báo, khi đổi chỗ ở, muốn bản-quán gửi đến chỗ mới, thì gửi cho bản quán mỗi giấy quốn báo, nhớ lại thế nào thì biảo rõ rằng vào đây, và gửi cho hai hào (0$2 bằng tem cũng được để chữ tiền giấy quán khắc
Bắt kỳ không gửi tiền theo thì sẽ đề nguyên hết, sẽ hoặc phải trả cũng hết.

Ngạch kiểm-lâm. — M. Lai-phú-Đàm, lính kiểm-lâm tập sự ở Sông Tương (Phủ-lang-tương) và Ng-v-Khánh, lính kiểm lâm ở Yên-lập (Quảng-yên), đều được tư dị h.

Đào thấy hài-cốt. — Sáng thứ hai vừa rồi, mấy người phu sở Gi'ây thép đào cái đường hầm ở đường He. ri R vière, chỗ khoảng giữa p ủ Tổng-sự với nhà khách sạn *Métropole*, thì sực thấy một cái tiền đựng hài cốt chôn sâu chừng 0m70. Khi khênh cái tiền ấy lên xong thì đi t inh sở Cẩm, sở cẩm liền cho đem xuống nghĩa-địa mai táng.

Cái nạn ô tô — Sở Cẩm đã cho xét về việc cái nạn ô-tô xảy ra ngày 12 vừa rồi, hồi 10 giờ ở góc phố Cửa-nam và phố hàng Bông, mà một người lính khố đỏ tên là Trần-văn-Phong, số 57-8 bị thương, và việc cái nạn ô-tô xảy ra cũng ngày ấy hồi 7 giờ chiều ở góc đường Henri Ri-vière và phố Paul Bert, mà một người lính khố xanh tên là Trần-văn-Ngu bị thương

Thi m-trọng. Hồi 9 giờ hôm 15 người ta thấy một cái xác con gái chừng 3 tuổi, không biết tên tuổi là gì, nằm chết ở trại Hàng-hoa. Khám trong người không thấy thương tích gì khả nghi rồi đã cho mang vào nhà xác.

Việc làm phúc bốc mộ âm hồn ở chùa Châu-long. — Thưa các ông, các bà.

Ngoài khu bãi giáp hồ Trúc-bạch, cách chùa Châu-long độ 300 thước tây, hiện nay nhà nước mở đường đến mà khu bãi ấy có nhiều phần mộ lắm. Độ mấy tháng trước, nhà nước đã sức và đăng báo, ai có phần-mộ ở đấy thì phải đem đi ; bây giờ còn non một nghìn phong, không có ai nhận cả. Nay bần-tăng tuân lệnh quan Bắc-lý truyền, bốc những phần mộ vô thừa nhận ấy, đem táng nơi khác, hiện đương khởi làm.

Bần-tăng thiết nghĩ : việc cũng là việc phúc, vậy xin các ông, các bà ngoài tinh nhân-loại, hãy tạm hằng-sản, ít nhiều để cùng với bần-tăng làm cho được tròn quả phúc, thì bần-tăng lấy làm nhân-hạnh lắm. Sau này bần-tăng có lời kính-cáo để các ông, các bà biết cho rằng : nếu các ông, các bà có lòng từ-thiện, xin cứ đưa đến tại chùa Châu-long, bần-tăng xin nhận, lập tức xin đăng phương-danh lên báo chương để cảm tạ tấm lòng từ-thiện của các ông các bà.

Châu-long tự bần-tăng
Kính bạch

ĐÃ CÓ
CHUYỆN GIẢI TRÍ
THỨ SÁU
Bán ở khắp các hàng sách
Giá 0$15

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Thi bằng Sơ-học Pháp-Việt năm nay. — Kỳ thi bằng Sơ-học Pháp-Việt năm nay ở Haiphong ta có thêm học-trò ở Hải-dương, Hải-ninh, Kiến-an và Quảng-yên về thi. Hội đồng chấm thi có những viên chức sau này, Chánh hội-đồng, M. Segond, đốc-học trường Henri Rivière ; phó hội-đồng, M Duchesse, đốc-học các trường phía Bắc Hanoi ; hội-viên MM. Blanguernon, tham-tá ngạch Thương-chính ; Gaillisl, giáo-viên trường Henri Rivière ; Mme Tronson, giáo-viên trường Henr Rivière ; Nat'a, Chr okoff, Bibe on, giáo viên trường học con gái Tây Haiphong ; Laye, giáo-viên trường Henri Rivière, Mlle Segond, giáo-viên trường học con gái Tây Haiphong ; Ng-thị-Thức, giáo học trường học con gái ta : MM. Dương-quảng-Hàm, giáo viên trường Bảo-hộ ; Ng-v-Chính, giáo-viên trường Thành-chung Nam-định ; Ng-hữu-Tạo giáo-viên trường Thành-chung Nam-định ; Ng-văn Bằng, giáo-học các trường Nam định ; Phạm-v-Thụ, giáo-học các trường phía Nam ; Cao-văn Khang, giáo học trường kiểm-bì ; Võ duy Hoàn, giáo-học các trường phía Nam ; Bùi văn Can, giáo-học trường Bảo-hộ ; Cao-văn-Phát, giáo-học các trường phía Bắc và Ng-kính Chu giáo học các trường Hưng-yên.

Kỳ thi viết đã bắt đầu từ sáng ngày hôm nay thứ ba 16 juin 19 5.

Rước Săng-ti. — Hồi 18 giờ chiều chủ-nhật 14 juin nhà thờ Haiphong đã rước Săng-ti rất long-trọng, có đác-thầy Azua chủ lễ. — Đám rước khởi hành từ nhà thờ ra phố A niral Courbet, rẽ ra phố Paul-Bert, phố Beaumont, phố Jean Dupuis, phố Amiral Courbet rồi về nhà thờ. Đám rước đi qua phố nào cũng có nhà bày bái-vọng và mấy nhà rạp trần-thiết rất nguy-nga trọng-thể.

Lúc rước may trời tạnh ráo nên người bên lương bên giáo đi xem đông không biết bao nhiêu mà kể.

Xe hòm nghiền. — Chuyến xe-hòa thứ nhất chạy Hanoi đi đến quãng đường từ phố Đầu-cầu đến phố Strasbourg nghiền phải m t chàng con giai độ 2 tuổi, căn-cước không rõ, bị rập sọ và xây sát cả mình mẩy, đưa vào nhà thương sống được đến 10 giờ 15 mới tắt nghỉ. Thương hại, không biết chàng bị rải này có tâm tự sát hay vô ý thì chưa ai rõ cả.

Chết đuối. — Hồi chín giờ sáng chủ-nhật ở Lạc-viên có đứa bé tên là Trần-doãn-Tỷ lên sáu tuổi, con tên Trần-doãn-Nhân 42 tuổi làm thợ nề, ngã xuống ao chết đuối. Lúc vớt xác lên khắt quan có khám xét rồi được đem mai táng, chứ không phải mang vào nhà mổ.

Xác trôi sông. — Ngày thứ sáu trước, vào lối 11 giờ rưỡi, người ta vớt được ở sông Tam-bạc một cái thây người đàn-bà, căn-cước không rõ. Sở Cẩm phái người lại khám biên rồi cho đưa vào nhà mổ.

Hình thuế thân đánh rơi. — Người kép hát rạp Hải-đài mất được một cái hình thuế thân số 4 61 năm 1925 đề tên Đào văn-Phượng đánh rơi trong rạp hát thì đã đem nộp sở cẩm.

VỤ BẢN (Nam định)

Lễ phát phần thưởng — Hôm thứ bảy 13 juin vừa rồi, trường Pháp Việt huyện-lỵ huyện Vụ bản, có làm lễ phát phần thưởng cho các học sinh trường Pháp-Việt huyện-lỵ và các trường công trong huyện-hạt. Có quan huyện Trịnh-huy-Huyến làm chủ tọa, lại có cả quan đốc-học các trường Pháp-Việt Nam-định Michel về dự lễ nữa.

Hôm ấy nhà trường trần-thiết một cách lịch sự. Ở lối vào, làm một cái thể-môn toàn bằng hoa lá, trên treo cái biển đề mấy chữ « Lễ phát phần thưởng », trông rất mỹ lệ. Trong sân làm một cái rạp, bài trí rất rực rỡ.

Đang 2 giờ M. Michel đốc-học về, phó nhị liên thanh, phường-nhạc tây làng Tiên-hương cử một bài nhạc chào.

Khi an tọa, ông chưởng-giáo trường huyện-lỵ Tống-tử-Ninh đọc một bài diễn-văn bằng chữ Pháp, và quan huyện đọc một bài diễn-văn bằng quốc-ngữ, đại ý nói cảm ơn ông Michel đã về dự lễ phát phần thưởng này, và nói bây giờ chữ nho đã bỏ, nhà-nước đặt ra kỳ thi bằng Sơ-học yếu-lược, là mưu cho quốc-dân mình học quốc văn. Khuyến các học sinh đã đỗ Sơ học yếu-lược, thì cố học Pháp-văn thì lấy bằng Sơ-học Pháp-Việt, bằng Thành-chung, bằng Cao-đẳng ; và khuyến các học sinh chưa đỗ Sơ-học yếu-lược, thì cố học đợi đến kỳ thi sang năm. Và nói mới thi Sơ-học yếu-lược lần đầu, mà học-sinh bu ện này đỗ nhiều, ngài rất lấy làm vui lòng, và cảm ơn các ông giáo đã có công dạy tập

Đọc xong, ông Michel đứng dậy đáp lại, tỏ ý cảm ơn quan huyện đã tổ-chức lễ phát phần t rồng tây ; diễn dụ các thầy lồng lý nên cố công sự học hành ; các giáo viên nên chăm chỉ sự dạy tập ; các học s nh nên cố công học tập.

Xong rồi, bắt đầu xướng danh phát phần thưởng.

Khi phát phần th ưởng xong, có chụp một bức ảnh để làm kỷ niệm.

Kỳ thi Sơ-học yếu lược vừa rồi, ở Vụ-bản hai nơi thi đỗ được 170 học sinh, trong số ấy có độ 40 học sinh đỗ phần tinh nguyện chữ Pháp.

Được ao rằng quan trên sẽ lấy trường Sơ đẳng huyện Vụ-bản đặt làm trường Pháp-Việt kiểm bị kể từ đầu niên-khóa 1925-1926 giờ đi.

Hết ngày hè này, bắt đầu khai trương, sẽ bỏ thêm một thầy giáo nữa về, dạng ngay một lớp trung-đẳng (moyen), sẽ lấy những học-sinh đỗ kỳ thi Sơ-đẳng yếu-lược có phần tinh nguyện chữ Pháp ở trường huyện-lỵ và các trường tổng-sư trong huyện hạt vào học lớp ấy. Như thế thì tuyển cho những học-sinh nhà nghèo không có lương trợ học ở lâu thành, có chỗ mà học tập, vì trợ học ở huyện thì không phí tổn mấy, và sự học ở đây mới mong có phần vững về phát đạt được. Và sang năm, hoặc sang năm nữa, sẽ có lớp cao-đẳng (supérieur) và có học sinh đi thi bằng Sơ-học Pháp-Việt (certificat d'études primaires) được.

P. H. U. lai cảo

HONGAY

Diễn-kịch giúp hội T.B.K.N.C.T. T.T. Bản quán tiếp được như sau này :

Đến tối thứ bảy 20 Juin này, hồi làm giờ tối các nhà nhiệt thành với hội cải-lương bí kịch sẽ diễn kịch « Chén thuốc độc » của ông Vũ-đình Long tại Hongay, có ông Chánh-chủ sở than là M Gautherron chủ-tọa, để lấy tiền giúp cho hội Trung Bắc kỳ nông-công-thương tương-tế làm nhà hội quán cho chi hội Hongay. Hôm đó Hội-chánh Hanoi có cử ông Chánh hội-trưởng Nguyễn-huy-Hợi ra chứng kiến buổi kịch này. Vé các hạng đã gửi bán tại nhà ông Phan-quốc-Am và ông Nguyễn-công-Tực là chánh phó hội trưởng chi hội Hongay.

Amerix lai cảo

MỚI XUẤT-BẢN
Một quyển sách để giảng-tập quốc-văn
Quốc-Văn Trích Diễm
của ông giáo DƯƠNG-QUẢNG-HÀM soạn
Dày 252 trang — Giá : 0$85
Ở xa mua xin gửi 1$00
BÁN TẠI NHÀ SOẠN-GIẢ :
Số 98, phố hàng Bông, Hanoi

Bột ăn PHOSPHATINE FALIÈRES danh tiếng lâu nay, bán nơi đựng trong hộp thiết hàng chỉ khít kinh lắm.
Có mua nhuộng chớ được bột PHOSPHATINE FALIÈRES cùng bột tinh than, lời cho con nít đến sữa, người lớn đau huyết, ông gia bà cả liệt nhược, cùng là kẻ có đau ốm mới mạnh.
Có trữ bán cùng hết — Tại chỗ thì ở Paris, số 6, đường La Tacherie.
R. C. Paris. 12.359

GRANDS MAGASINS RÉUNIS
PHỐ PAUL-BERT. — HANOI
NƯỚC-HOA, XÀ-PHONG

Nước Cologne GIRAUD 70°	Một lít :	25 fr. 00
	Nửa lít :	14 fr. 00
Dentol, thuốc đánh răng	Một ống :	3 fr. 25
Bàn chải răng, ống thủy tinh, nút kèm		8 fr. 00
Son DORIN đánh môi	Một ống :	2 fr. 75
Gương soi cầm tay 17×11 c/m		10 fr. 00
Phấn thơm	Một hộp bán xon :	4 fr 00
Xà-phòng Santol Gilot	Một hộp ba miếng :	8 fr. 50
Xà phòng đánh răng Gibbs	Một hộp :	6 fr. 00

TÉLÉPHONE N° 160 — Ad. Tél. MAGASINS

Hai chữ « Hiệp-Thành »

Hiệu cơm Tây *Hiệp-Thành* ở bờ hồ Hoàn-kiếm, phía trước phố Cầu-gỗ (số 29, Boulevard Francis Garnier, Hanoi) từ khi có ông quản-lý mới là M. Đinh-văn-Chính ở bên Pháp về thì công-việc trong hiệu chỉnh-đốn hơn trước nhiều, hồi vậy được nhiều các qui-khách chiếu-cố. Nay M Đinh-văn-Chính muốn mở-mang hiệu *Hiệp-Thành* cho được to-tát, vậy có thuê thêm một cái nhà lầu ở phố Gia-ngư, phía sau phố Cầu-gỗ (số 33, Rue des Tirants), cách sửa-sang trong nhà lầu ấy thế nào, kỳ sau sẽ nói rõ.

SAN-NHIEN-ĐAI
Nay mai bản-hội sẽ diễn một tích hát cải-lương « Quả chuông nên phải » trong ấy có đủ các lối ca, lý, như lý Phúc-kiến, Ngâm từ tuyệt, ca Từ-đại-cảnh, vân vân và tích « Hương tây liếp » là vở cheo cải-lương soạn thành được hơn 30 điệu hát. Hai tích hát này rất là hợp với tuần lễ thời nay.

Tối thứ ba 16 Juin 1925
MINH QUAN CHIẾT TỰ
Bảy mươi, mười bảy bao xa.
Ngẩm xem khi tỏ mưa giá lượng quan.

Tối thứ tư 17 Juin 1925
NGỌC VÒ HÀ
Gớm ghê gái lắng lơ đời,
Phụ duyên mà bỏ cái hời cho ai.

Có va thầy thuốc bị oán, tế tình cảnh rất là ai oán.

ANNONCE LÉGALE

PHÒNG GIẤY LUẬT-SƯ BONA
26, Boulevard Gia-long, Hanoi

LỜI CẢN-CÁO
các nhà có cổ-phần trong hội Đồng-ích

Nay cản-cáo để các nhà có cổ-phần trong hội Đồng-ích biết rằng, vì mua thanh-toán hội ấy, nên ngày 4 Mars 1925 tòa án Tây ở Nam định có án nghị rằng các nhà có cổ-phần trong hội ấy, trước ngày ba mươi tháng juin năm một nghìn chín trăm hai mươi nhăm, phải đem giấy cổ phần nộp tại ông lục-sự tòa-án Tây ở Nam-định (1), phải ainh theo một cái giấy (bordereau) kê tính danh người có cổ-phần cùng số cổ phần để nạp.

Quá hạn ngày 30 juin 1925 ấy thì giấy đem nộp không nhận nữa, và bấy giờ sẽ chiếu những giấy đã nộp đúng hạn mà soạn một bảng phân phát tiền nong, để đệ tòa ưng-chuẩn.

Thay luật-sư Bona mắc bận ký tên không rõ.

(1) M. le Greffier du Tribunal de Paix à Compétence Etendue de Nam-định.

Rượu bổ-đào:
TONIQUE TONKIOIS
Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo bình tự-nhiên in ra đây, chư không như có mấy thứ thuốc về những hình lạ, làm trò-cười cho trẻ-con và người có trí khôn thì không ai có thể tin được!

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to!!!

Ngày mồng 7 tháng năm, năm-hiệu Khải-định thứ ba, tòa Bộ-án phụng thì chân phê rằng :
Chiếu nay đại được phòng sâm MONTÈS qui ông, có chỉ nên một thứ rượu bổ để tăng sức ngủ đông qua rồi hay, đông còn gia thêm không trước lạ phê thì gởi cho qui được phong cho ông để tỏ thành ơn.
Kham thử.

Rượu này, đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả ! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được ! *Giá bán rất rẻ : 2$25 một chai lớn ; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kê những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI
Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư bổ báo này.

Agents généraux en Indochine : CHARRIÈRE, DEFOSSEUX, GARDERENS & Cie
PARIS — SAIGON — HAIPHONG — HANOI

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

HƯNG-YÊN

Phát phần thưởng. — Chiều thứ bảy 13 Juin tại trường Pháp-Việt ở tỉnh lỵ đã làm lễ phát phần thưởng cho nam nữ học-sinh rất là long-trọng. Quan chánh Công-sứ làm chủ tọa. Trước khi phát phần thưởng ông đốc học Bourgarit có đọc một bài diễn văn. Quan Chánh sứ có đáp lại một bài.

Chết đuối. Một nhà kia ở gần phố Lò sũ, trong khi vợ chồng đi làm vắng, có hai đứa con gái ở nhà, đứa lớn ngoài 14 tuổi, đứa bé lên bốn. Hai chị em bồng bế nhau chơi ở gần ao, chị để em đứng ở đó rồi chạy đi hái rau. Lúc về thấy mất em, tìm trong nhà ngoài ngõ không thấy, sau nghi em ngã xuống ao bèn hô hoán lên, hàng xóm xuống mò thì quả con bé đã nằm ở đáy ao rồi, vớt lên mang ra nhà thương đã cứu, nhưng muộn quá. Tội nghiệp!

Mùa này mưa nhiều, ao-chuôm nước đầy ắm ập, nhà nào có con trẻ nên cẩn thận, đừng cho chúng chơi gần bờ mà có ngày khốn đấy.

VIỆC TRUNG-KỲ

TOURANE

Thuyên-chuyển trong ngạch cai-trị. — Quan cai trị Lemasson sung đốc-lý Tourane đổi đi Saigon làm hội-viên thực thụ Tòa án cai-trị. Quan cai trị Garnier ở Đa lát đã có nghị-định đổi về Tourane thay M. Lemasson. Hiện nay thì M. Devé p ó Đốc-lý lên quyền.

Quan chánh án Largeelier đổi đi Hainoi, M. Verger đến thế chức.

M Ancel chánh kho bạc về hưu-trí, M. Leca đến thay.

M. Cabrit chánh cẩm về nghỉ, M. Miquel lên quyền.

M. Contant giám binh về nghỉ, M. Discor đến thay.

Sét đánh. — Trận mưa dông lớn chiều hôm 10 juin nghe có tiếng sấm sét dữ dội ở miền sơn cước; qua đến sáng hôm sau có tin rằng sét đánh gần sở nhà mát của quan Công-sứ Hội-an mới làm tại trên núi Bà-nà. — Phòng ốc thì không hư hại chi, chỉ có hai người phu bị trọng thương, còn mười người nữa: vừa cu-li, vừa khố-sai và thợ nề, thợ mộc đều bị thương xoàng.

Ân trọng tái sinh

Những người khôn-ngoan tài giỏi thường khoe rằng: Sự đời cái gì cũng biết còn thiếu cái nữa thôi, thì mà cái chết tôi đã biết qua.

Nguyên tôi bị bệnh đau tức kinh niên uống nhiều thuốc mà không khỏi, khi tôi bị cảm nặng cháng nhập lý cơm thuốc không nạp đóm xuyến kéo lên, bỏ hết sang dương, chân tay quyết lãnh tôi nghe trong mình đớm kéo lên ngực cao lắm, cổ thở xô sé. Hễn bấy giờ, sợ tôi bỏ sót con tôi ngồi trước mặt, thì đi còn trông hầu, sau đớm lên tắc hầu, mê mẫn ngực đi sợ con khóc lóc mà không biết khi tôi ngất đi, hình như giấc ngủ chiêm bao, khi lên nắt lên non chơi bời, lúc thơ thẩn ở ngoài đường xá. Nay tắc bấy giờ ông bỏ sợ tôi lên đến ông « Tam-tỉnh quan » ở phố Mã-mây số 4 Hanoi đem thứ thuốc Tạc-truyền ông chữa thì cái đớm hạ xuống dần dần, đến sang mấy tỉnh dần ra, tắt chắc ra phân chẽ cả mười phác sao lại sống, ơn ý thật là tái sinh. Vậy có mấy nhời đăng lên báo cảm ơn, để tỏ tấm lòng mình ta.

Tên tôi là Trần-đình-Thiêm,
Entrepreneur. N°91, rue de Nagrat
Hanoi

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những người xanh bủng, huyết kém, nhất là con gái, những người đau mới khỏi, những người bị ngã nước mới khỏi nên dùng thuốc:

Peptonate de fer MONTÈS

Trước mỗi bữa cơm chính uống mấy đợt.

• Giá tiền 0$80

Agents d'Annonces en Europe
POUR LE
« TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN »
La Mutuelle de Publicité
14, Rue Rougement, PARIS (IXe)

Agents d'Annonces en Europe
L. MAYENCE & Cie
9, Rue Treschel, PARIS
15 et 23, Lancaster Gate, LONDRES

• RƯỢU BẠC-HÀ GET
PIPPERMINT GET
rượu này uống có mát mẻ và mất khan tiếng. •

MUỐN TRỪ CÁC BỆNH SỐT RÉT CÁCH NHẬT, BỆNH SỐT RÉT RỪNG
NÊN DÙNG THUỐC
QUINOFORME
hoặc ống, hoặc viên
Đại lý độc quyền cho Đông-dương
Gửi mẫu tại sở tại các nhà bào-chế
Nhà chế thuốc LAROIX, 25-31, Rue Philippe de Girard — PARIS

C. J. BONNET
là hiệu tơ lụa tốt hơn cả

PHÁN SUDOL
Rôm sẩy là bởi các hạch trong da phát tiết mồ-hôi nhiều quá mà sinh ra. Rôm sẩy sinh ra ngứa ngáy, khó chịu nhất là ban đêm.
Các cách chữa rôm sẩy, tiện điều nhất, là bôi nước cô phấn SALIBOR và rắc nhiều phấn
SUDOL một gói giá 0$50
Dùng lần thứ ấy để chữa ngay
Hiệu bào-chế CHASSAGNE, 59, Phố Paul Bert, Hanoi

Hiệu bào-chế J. BLANC
L. BLANC kê-nghiệp
Lập tự năm 1886, là thường gọi là hiệu thuốc Lập-lãng ở phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) số 31, Hanoi-Tonkin
Giây nói số 59

NÊN ĐẾN ĐÓ MÀ HỎI:

ELIXIR HISTOGÉNIQUE *Thuốc nước . . . .* Giá: 1$25
GRANULÉ HISTOGÈNIQUE *Thuốc hạt . . . . .* Giá: 1$25
Đều là thuốc bổ để trị bệnh lao, bệnh giip và các bệnh đau phổi rất hay. Người lớn trẻ con đều dùng được cả.
DÉPURATIF RIBAL. *Thuốc lấy huyết và tiêu độc (là thường gọi là thuốc lọc máu) trừ các bệnh dau xương đau mình, mụn mọc ở mặt, trứng cá, v. v. . . . .* Giá: 1$30
SIROP D'HÉMOGLOBINE SOLUBLE. *Thuốc trị bệnh hao mòn xanh xao rất là thần hiệu. Mỗi lần trước khi ăn cơm uống một thìa to . . . . . .* Giá: 1$25

Ai ở xa có cần hỏi gì cứ viết thơ về, bản hiệu xin trả lời ngay

TENTEZ LA FORTUNE
ouvrez lui votre porte
VỚI 15 QUAN, QUÍ KHÁCH CÓ THỂ ĐƯỢC
500.000 quan
Muốn được thì mua
Một cái vé PANAMA có rút số

Đồng 15 quan ở đâu cũng có vé xổ số ngày 15 tháng mười tháng 20 quan, theo như lệ mới ngày 12 mars 1900 chính là các cuộc cho người mua.
Thoạt đầu số đầu thì quí-khách nhận ngay được một số vé được dự ngay được rồi số vé cho đến khi số mình được trúng thì thôi. Mỗi PHIẾU PANAMA được tăng thì được cấu tới 500 0 0 cho đến 1.000 quan, hoy là vé sau cũng được hưởng lợi như nhau.
Thiệt là một sự để dành rất chắc chắn mà lời nhiều
Có đến 200 triệu quan về số được trúng số
Mỗi kỳ số có các vé lại lần được lĩnh lời những số rủng không mất tiền. Xem bên vé có số vé vào những ngày
15 FÉVRIER, 15 MAI, 15 AOUT và 15 NOVEMBRE
Muốn dự cuộc số số thì xin gởi ngay 15 quan đến nhà
BANQUE NOUVELLE, 8, Rue Papère, MARSEILLE (France)

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Bệnh đi rửa, xưng đa dày, đau dạ dày, ăn không ngon, ngủ không yên, khó tiêu. Có thể sinh ra các bệnh khác nữa.

Muốn khỏi các bệnh ấy thì nên dùng thuốc:

Elixir Tridigestif

có các chất Pancréatine, Diastase và Pepsine.

• Giá mỗi chai: 1$40

Có bán lại: Nhà ba chuông, Hanoi

Nhà Bản-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm mở cũng có bán từ tám giờ sáng.

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh giip.

Mắc bệnh giip, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khắp xương.

Muốn trị bệnh giip, chỉ có một thứ thuốc, là:

Cachets du Docteur Rascol

0$60 một ống sáu cachets

THUỐC LẬU (SANTAL MONAL)

Sự nóng buốt ở bệnh lậu thường hay làm cho đau đớn ở trong đường tiểu-tiện, bàng-quang, quả-thận và làm cho mụn mọc lên ở các cơ-quan ấy nữa. Vậy thì thực là khó chữa cái bệnh nóng buốt mà đã yếm nhiễm vào các cơ-quan ấy, song dùng thuốc *Santal Monal* thì thực là dễ khỏi, vì thuốc này điều-trị ở trong, khi uống vào thì làm lẫn với nước tiểu mà thành ra xanh và rửa rảy những vật bẩn đã sinh ra bởi sự nóng buốt.

Khi mới bắt đầu có mủ mà dùng ngay thuốc *Santal Monal* thì hết đau đớn, bớt sưng, hết buốt, và không còn tăng bệnh lên được nữa. Phải nên biết rằng vì sự nóng buốt thường hay sinh ra đau ngọc-hành, bàng-quang, quả-thận, và chuyển sang các cơ-quan khác mà có thể sinh ra bệnh nặng được. Thực như vậy, cái sự nóng buốt ấy lại còn chuyển sang chảo-huyết, lần sang quả-thận mà sau lại chân lên đến tâm can tỳ phế được nữa.

Vậy thì khi mới bắt đầu có mủ phải nên cần mà chữa ngay bằng thuốc *Santal Monal*, như thế mới có thể khỏi hẳn được, mà không hại gì đến sức khỏe cả, và mới có thể cạnh tranh với đời được.

Ở các hàng bào-chế lớn đều có bán cả.
2056

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết mới.
Trị bệnh mất máu, khi huyết suy yếu, thân thể mỏi mệt gầy còm, hay ai kém huyết sinh ra rạo phải, làm cho hay ho vật uống thuốc này rất dễ, vì có mất tham không có lợm giọng bao giờ!
Bát thuốc này có hội-đồng các quan Thầy-thuốc chứng-chỉ là hay.

Ấy là:

Thuốc nước bổ huyết
MÀU ĐỎ 1$40

THUỐC DÉPURATIF SENSAL
Thuốc DÉPURATIF SENSAL dùng để trị các bệnh ngoài da, thì giết hiến hiệu, giá bệnh giai thể nào cũng chữa khỏi, như bệnh giáo các khớp xương, lên bã có nước chảy bóng gần, và bệnh trỉ
Thuốc này cũng là một thứ thuốc độc rất tốt để trị những bệnh ghẻ ngoài da sau phá ra
Trước khi ăn cơm, mỗi bữa uống một thìa xúp. Trẻ con không uống được nửa.
Mỗi lọ giá . . . . . 1$50
Hiệu bào chế CHASSAGNE 59, Phố Paul Bert, Hanoi

Garage Bobillot
7, Boulevard Bobillot, 7
HANOI

Cần một người cai biết mạ kền thiệt giỏi.
Ai lành nghề thì đến đây mà hỏi.

SÁP MỠ
Ba
PACHOD Frères & Cie LYON

ƯU CỦA ÔNG CỐ DANH TIẾNG LAROCHE CHẾ RA HIỆU LÀ
QUINA-LAROCHE
THUỐC UỐNG BỔ TANG PHỦ VÀ TRỊ BỊNH RÉT CHẾ RA BỐI CÂY THUỐC QUINQUINA

CÁCH DÙNG

COMAR VÀ CÔNG-TY

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)